

SHOWROOM

— FR

«Le lieu du film» — En 1435, dans son *Traité de la peinture*, Leon Battista Alberti définit ainsi le plan du tableau: «Je trace d'abord sur la surface à peindre un quadrilatère de la grandeur que je veux, fait d'angles droits, et qui est pour moi une fenêtre ouverte par laquelle on puisse regarder l'histoire, et là je détermine la taille que je veux donner aux hommes dans ma peinture.» Relayant la peinture narrative, l'écran de cinéma est venu se substituer au tableau défini par Alberti: une fenêtre transparente ouvrant sur une profondeur imaginaire, à travers laquelle se donne à voir la construction d'une fiction. La tradition expérimentale n'a cessé de questionner cette dématérialisation du plan qui conditionne le spectacle cinématographique pour rendre à l'écran une présence réelle et ramener la profondeur aux conditions d'une inscription opaque. Ainsi, le film cesse d'apparaître, dans sa stricte détermination optique, comme une expansion du photographique au mouvement et au temps pour s'ouvrir aux propriétés du dessin, de la peinture ou encore de la sculpture conçue comme agencements de surfaces dans le plan. Des paradoxes visuels de David Haxton aux formes géométriques de Anthony McCall, le spectateur n'est plus immobile face au film, mais circule au milieu et à l'intérieur des images en mouvement abolissant les frontières qui séparent le film de la sculpture, de la peinture ou du dessin.

Auteur: Philippe-Alain Michaud

— NL

“De plaats van de film” — In 1435 definieert Leon Battista Alberti in zijn *Verhandeling over de schilderkunst* de opbouw van het doek als volgt:

«Ik traceer eerst een vierkant op het te beschilderen oppervlak, maak rechte hoeken, wat voor mij als een open venster is waardoor men naar de geschiedenis kijkt. Daarbinnen bepaal ik de grootte die ik wil geven aan de mensen op mijn schilderij. Het filmscherm schrijft zich als een echo van de narratieve schilderkunst in binnen Alberti's definitie van het doek. Een transparant venster dat uitgaat op een imaginaire diepte waar een fictieve constructie te zien is. De experimentele traditie stelt de dematerialisatie van de filmervaring onophoudelijk in vraag. Het scherm krijgt een reële aanwezigheid. De diepte wordt teruggebracht tot een ondoorzichtige inscriptie. Film verschijnt niet langer als een strikt optische bepaling, als een uitbreiding van het fotografische met beweging en tijd, maar opent zich naar de eigenschappen van teken-, schilder- en beeldhouwkunst.

Film wordt een ordening van oppervlakken binnen een vlak. Van de visuele tegenstellingen van de Amerikaan David Haxton tot de geometrische vormen van Anthony McCall, de toeschouwer blijft niet langer immobiel tegenover film, maar circuleert in het binnenste van de bewegende beelden en doorbreekt de grenzen tussen film, sculptuur, schilder- en tekenkunst.

Auteur: Philippe-Alain Michaud

